

La Baronesa.—He sapigut que vosté...

Elvira. (*ficantse maquinalment las mans á las butxacas del devantal*)—La senyora ha sapigut...

La Baronesa.—Acabém: vosté no pot continuar al meu servey. Lo puesto que li correspon no es una casa com la meua

Elvira.—Aixó ja m' ho havia dit la senyora.

La Baronesa.—¿No li sembla aixís?

Elvira.—Escolto lo que la senyora baronesa tingui que dirme: may del mon me pendré la llibertat de parlar avants que la senyora.

La Baronesa.—Donchs haig de dirli que tot ho sè.

Elvira.—Jo 'm guardaria molt bè de dir altre tant.

La Baronesa.—Sè que aquesta nit vosté ha dormit fora de casa.

Elvira.—Me sembla que, atés lo pesat del servici, una no tèn la facultat de fer... com algunas fan... lo que 'ls convé durant lo día.

La Baronesa.—¿Qué vol dir ab aixó?

Elvira.—Si la senyora Baronesa, segons he comprés, me dona 'ls despatxos...

La Baronesa.—Sí, ja se 'n pot anar desseguida... ¡Ahont s' ha vist un escándol com aquest!...

Elvira.—Tothom véu una palla als ulls dels altres...

La Baronesa.—¡Insolent!

Elvira.—Jo no he dit ni una paraula dirigida á la senyora. Are, si s' ha dat per entesa es que probablement...

La Baronesa (aixecantse).—¡Cóm s' entén! ¿Ahont vol anar á parar?...

Elvira.—Jo, senyora... Jo no vull res... La senyora m' ha cridat per dirme que 'm despatxa, y com que jo soch molt delicada per certas cosas, no vull emportarme'n res que no sigui mèu. Ab aixó tinch de donar á la senyora dos ó tres cartas....

La Baronesa.—¿Cartas?...

Elvira.—Per l' istil d' aquesta. (*N' hi ensenya una de paper gris ab un escut.*)

La Baronesa.—Aquest paper... (*fent un esfors*) jo no conech aquest paper, ni ..

Elvira.—Jo no dich que la senyora Baronesa l' hagi de coneixer... Per casualitat he trobat en la tauleta de cusir aquestas cartas que segurament se las havían descuidadas...

La Baronesa (vivament).—Aixó no es veritat; vosté deu haver obert lo calaixet, qual clau...

Elvira.—Qual clau havían deixat ficada al pany. Veig que la senyora sab més bè que jo l' historia d' aquesta trovala

La Baronesa.—Aquestas cartas no están firmadas.

Elvira.—Tal vegada 'l senyor Comte...

La Baronesa.—¿Qué ha dit?

Elvira.—Oh, no he dit res de particular. Tot venint cap aquí 'm parlava... de un' altra cosa.

La Baronesa.—¡Acabém!

Elvira.—Com vulgui..... Vaig á preparar lo bagul.

La Baronesa.—No, esperis.

Elvira.—Jo creya que la senyora no volia comportar per més temps...

La Baronesa.—¿Quína cantitat exigeix per..?

Elvira.—¿Quína cantitat?... ¡Ah!... ¡Cóm enganyaria á la senyora y cóm m' enganyaria á mí mateixa!... A la senyora l' enganyaria, si després d' haver rebut una indemnisió per arrancarme 'ls secrets, tornés á volerlos explotar, y á mí mateixa m' enganyaria si 'm comprometés á no parlarne més .. La casa de la senyora baronesa 'm convé...

La Baronesa.—¡Vaya un descaró!

Elvira.—La senyora Baronesa no vol ferse càrrech de la situació... Jo no soch més que una pobra xicota, es veritat... Pero per las donas hi ha una especie de igualtat molt especial... l' igualtat davant del amor... Are com are, aqueixa igualtat existeix entre nosaltres dugas.

La Baronesa.—Vosté...

Elvira.—No tingui por; soch massa neta de clatell per abusarne. Aixó fora igual que si jo mateixa tirés pedras á la meua teulada... Jo puch dir qu' he tingut molts miraments per la senyora.

La Baronesa.—¡Vaya uns miraments!

Elvira.—Desde 'l principi de servir en aquesta casa ja hauria pogut alzar la llebra. A la segona senmana, 'l marit de la senyora ja m' havia abraçat.

La Baronesa.—¡Lo mèu marit!

Elvira.—La senyora pot estar tranquila; no n' he abusat .. al contrari... La mèva delicadesa ha arribat fins al extrém d' agafar un promés per sota má... tot en benefici de la senyora... ¡Y créguim que no 'm sab gens de grèu!..

La Baronesa.—Are no 's parla pas...

Elvira.—La senyora voldrà dir que no se 'n parli més... Veurá, 'l senyor Comte 'n tèn la culpa... Ab tot, la senyora pot descansar... No tornaré á faltarli... solament...

La Baronesa.—¿Solament qué?

Elvira.—Son necessarias algunas condicions... Vull sortir tres cops á la senmana...

La Baronesa.—Pero...

Elvira.—¡Oh! no 'ls mateixos días que la senyora... Jo soch considerada.

La Baronesa.—Vosté ..

Elvira.—Al contrari. Quan la senyora tingui necessitat de sortir, jo estaré sempre sobre avís per respondre al marit de la senyora si vol informar-se...

La Baronesa.—¿Vosté 'm promet...?

Elvira.—Sí; ho prometo sinó p'el mèu honor, pèls mèus interessos. Si deixo descubrí 'l marro, la senyora no tèn més que despatxarme punt en blanch y jo perdré una situació... excepcional.

La Baronesa.—'S coneix que vosté no es aprenenta, quan veig que t' tanta sanch freda.

Elvira.—Jo no 'n tinch la culpa: la tenen las mestressas que hi tingut.

La Baronesa.—Bè, bè; olvidemho tot...

Elvira.—Val més tart...

La Baronesa.—No se 'n parli més. Li doblaré la mesada.

Elvira.—¡Oh! no, senyora; la vull triplicada.

La Baronesa.—¡Ah!

Elvira.—Puch assegurar á la senyora que no la compo. Es lo preu.

La Baronesa.—Está bè.

Elvira.—¿La senyora surt avuy?

La Baronesa.—Tinch algunas visitas...

Elvira.—¿De manera que la senyora surt? Donchs vaig á escriure que no m' esperin. Ho deixarém per demá. (*Saluda y se 'n va.*)

Lo criat, (atrapantla en lo corredor).—¡Elvira, magnífich! Talents com lo tèu honran al ram dels criats. No passarà de demá que jo no fassi ab l' amo lo mateix exactament que tu acabas de fer ab la mestressa.

J. A.

Senmana de liquidació: en Vico 's disposa à baixar desde 'l *Teatro Lirich* al *Teatro Ribas*, aixís qu' en Valero 'l desocupa En Mario ja ha marxat deixant la casa à n' en Lujan, à n' en Vallés, à la García y demès artistes que forman la companyia del *Teatro de Variedades* de Madrit. Porta un' obra que allà s' ha representat moltes vegades *El testamento y la clave* y que jo crech que aquí nos tindrà sense cuidado. A Madrit vaig véurela durant l' últim mars, y 'ls haig de dir que no tèn res de particular, sinó las pretensions de gran espectacle que revela. Alló de la dona partida pèl mitj es lo més ignocent que s' ha posat may sobre l' escena: tèn molt més mèrit y fa triple efecte *la cabeza parlante*; y no 'ls dich res de las figuretas que presentan en l' últim acte: alló son *ninos purs*.

Valero celebrá dimecres lo seu benefici ab la magnífica producció *Un drama nuevo*, qu' es una de aquellas que se 'n escriuhen pocas en cada sigle. En Valero hi está sublime: es una de las sévas creacions més acabadas. Vajin à veure'l y comparin los que s' entussiasmavan ab en Calvo. Aixís s' explica l' ovació inmensa que 'l públich va tributar al incomparable artista.

Al *Tivoli* debía estrenarse ahir una sarsuela titulada: *La vuelta al mundo*. Ja 'ls ne faré dos quartos.

En quan al *Pabellon del Retiro* fins are havían estat degollant óperas; pero are degollan sarsuelas. Per un ral, lo sacrifici no pot ser més acomodado. Un ralet sarsuela y bany los días que plou.

N. N. N.

UN CONSELL.

Aviso à tots los solters
que tingan molta casera,

SERENATA Y RELLOTJE.

¡Nang, ganang, ganang! Las burras:
pues ja son las sis, es net.
¡Ning, ganing, ganing! Las cabras:
pues ja son dos quartos de set.

que ja he trobat la manera
de casarse sens diners.

—¡Sense diners!—me dirán.
—¡Sense diners!—respondré.
Vostés dirán,—No pot ser
lo casarse sens *arjant*.

Donchs pot sé y prou caras tristas
perque 'l medi es excelent:
los que hi sortiran perdent
son los pobres ebanistas.

Y eix medi maravellós
no pot reportarnos gastos;
qu' esperar que ploguin trastos
per casarte es carregós.

Y rompentme la xaveta
per buscar medi tant hò
vaig trobar que 'l plan milló
es conquistá una viudeta.

S' hi casan y d' aquet modo
troban ja casa amoblada
y una dona reposada
que no 'ls dará un incomodo.

Perqué, com es natural,
la viuda es un adelanto...
¿Quí com ella estará al tanto
del estat matrimonial?

Una viuda no perilla
que vulga vestí extremada,
ella anirá apadassada,
ella vestirá senzilla.

Y como no n' es capritxosa,
ni gasta re ab tonterias,
arriba à copia de días,
à recullí alguna cosa.

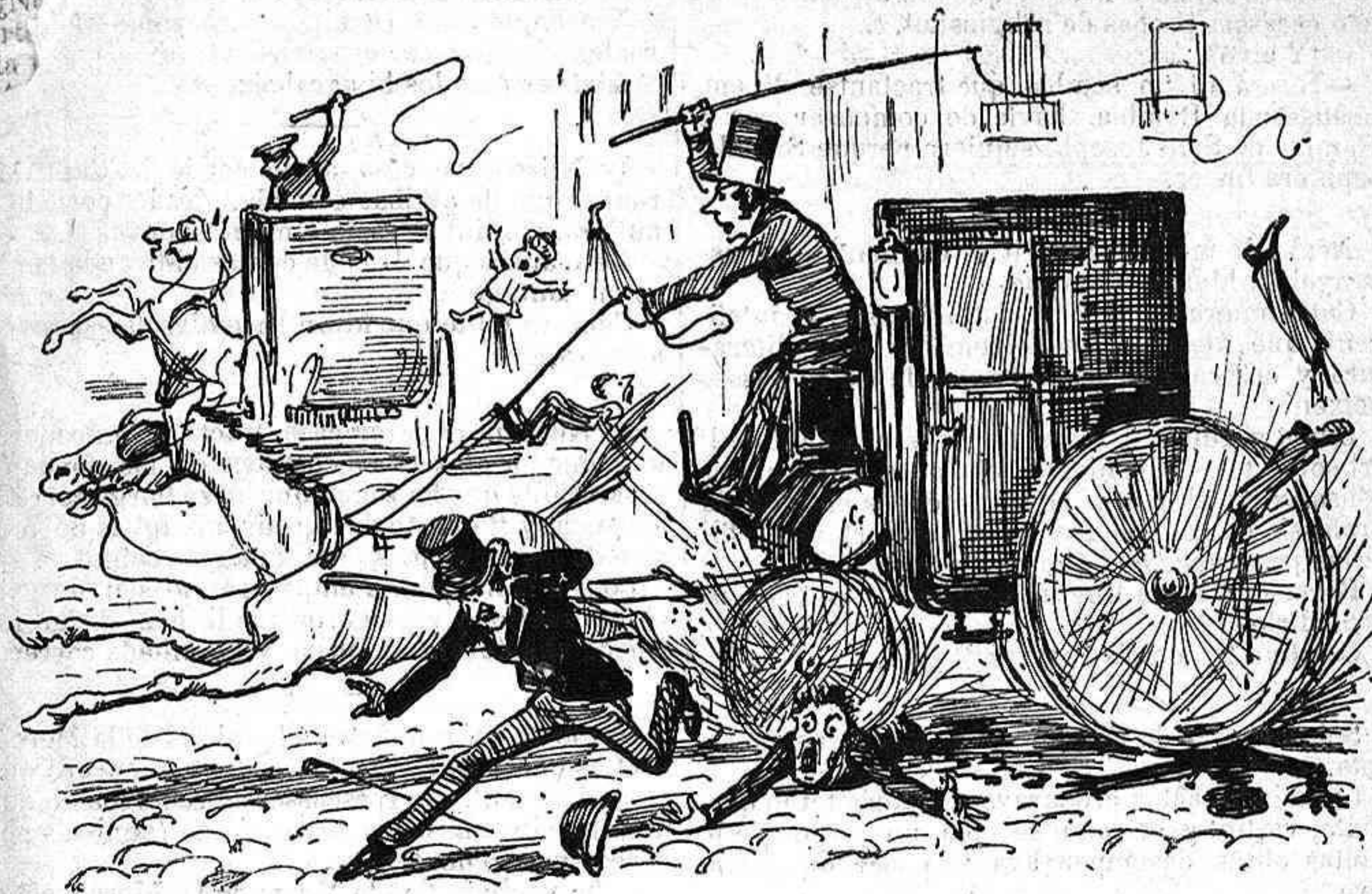
Y aixís sense més tropells
passan la vida quieta,
y no 'ls falta una pometa
quan arriban à ser vells.

Mentres que ab una soltera
encar que tinga monissos
no viuran jamay felissos
y aniran sempre endarrera.

Las solteras per sos mals
com ningú m podrá negar
acostuman à portar
lo cap tot plé de pardals.

Portan flors y polissons

DELICIAS DE BARCELONA.

L' home que avuy surt de casa,
y al mitj quart no hi torna mort
ó sense brassos y camas
ja pot dir que ha tingut sort.

per semblar tendras colomas
mentres que 'ls pobres de 'ls homes
no podém dur pantalons.

Y mentre 'ls homes patim
traballant ab gran desfici
son luxu 'ns porta al hospici
cantant los goigs de San Prim

Y apa, inglesos per aquí,
més inglesos per allà,
al forn se deu tant de pa,
al taberner tant de ví.

Los mobles no son pagats
la quitxalla va augmentant,
las disputas van en gran
y alló es un orga de gats.

Y per fi de la funció
y terme de las andadas
després de grans garrotadas
vinga la separació.

Crech que haurán vist las maneras
que ab calés ó sens calés
ben mirat, convenen més
las viudas que las solteras.

Y com per fatalitat
ó per desgracia no tinch
ni la sombra de un pistrinch
y 'm trobo del tot tronat,

dich, y creguin va de veras
puig jo no estich per brometas
que 'm dedico ab las viudetas
y deixo apart las solteras.

JOSEPH PLANAS.

La humanitat, á lo menos la humanitat del hemisferi en que vivim nosaltres está posada actualment en *clau de sol*.

¡Y quina manera de apretar tè la calor del present istiu!

—Sembla mentida, 'm deya aquest día un admirador dels adelantos moderns: tants invents que 's fan, que son la gloria y l' orgull de l' época en que vivim, y no s' ha cuidat ningú de buscar la manera de barrejar l' estiu ab l' hivern, fentnos gosar de una perpétua primavera!

Continua l' entasconat de la Rambla.

Los traballs que practican los encarregats de posarlo, atrauen continuament l' atenció de un gran número de curiosos.

—Sols una cosa 'm fa por, deya aquest día un ciudadá molt previsor.

—¿Tè por de las relliscødas?

—No, lo que temo es que com aquí á Barcelona hi ha tantíssims fumadors, lo día menos pensat se cali foch al empedrat de fusta.

Un gandul sense domicili, deya:

—Quin llit més espayós que m' están fent. ¡Y cóm m' hi revolcaré!

Un devot.

—Lo Sr. Rius y Taulet, que 'm dispensi, dona bèn escassas probas de religiositat.

—¿Y aixó?

—Res, á mi 'm sembla que tractantse d' empostissar la Rambla, havia de comensar per la Rambla de Sant Joseph, siquiera perque Sant Joseph era fuster.

Acaba de morir á Madrid l' eminent actor espanyol D. Manuel Catalina.

Catalina era un artista distingidíssim é inteligent, que atesorava coneixements sobre literatura y crítica, que pochs homes de teatro posseheixen.

Havía seguit la carrera de lleys, y amant de l' art sobre tot, va penjar la toga á la figuera, per consagrar-se al teatro, en una época en que la professió de cómich era mirada ab cert rezel, fill de las preocupacions que dominavan.

Barcelona havia tingunt ocasions repetidas de aplaudirlo.

Catalina ha mort á 71 anys d' edat.

Sobre l' edat de Catalina 'ls contaré una anécdota.

L' eminent actor procurava amagarla tot lo que podia, vestint y acicalantse com un jovenet. En molts obras desempenyava 'l paper de galan jove.

Un dia tenint necessitat de publicar la seva biografia, vaig demanarli alguns datos, y va enviar-me 'ls impresos ja, en una fulla ahont se consignavan sos principals triunfos escénichs. En dita fulla hi havia una ratlla borrada ab tinta.

Y en una atenta carta acompanyatoria 'm deya: «Dispensi si borro 'l párrafo que 's refereix á la fetxa del meu naixement: los artistas no podém tenir edat davant del públich.»

¡Pobre Catalina!

Un altre convent qu' está pròxim á desapareixe, per voluntat de las monjas que l' habitan: lo convent de Montesion, plassa de Santa Ana.

Si 'ls revolucionaris arribessin á tirarlo á terra, 'ls neos mourían la gran serrassina del sigle, calificantlos de bárbaros y de destructors dels monuments.

Are com que son las monjas, desitjosas de guanyar lo cel ab la major comoditat possible, contemplarán com se fan una casa nova en lo carrer de Provensa, y dirán:

—Pobras esposas del Senyor... Salut y bons aires.

Y no 's recordarán de si 'ls claustros son una obra d' art més ó menos apreciable, ni de si l' iglesia es més ó menos gòtica.

—Oh, deya un neo: es que pensan desmontarho tot y trasladarho pedra per pedra al nou edifici.

—Pero escolti ¿y 'l pou de Sant Domingo, aquell pou miraculós, qual aygua cura no se quinas maldías, cóm s' ho farán per trasladarlo?

Lo neo sulfurat:

—Vaji al diantre.

Tals son los sentiments religiosos de aquesta gent.

Lo pou de Sant Domingo deixarà de prestar servey, no més que perque las monjas de Monte-

sion pugan estar més frescas y regaladas e nou convent del carrer de Provensa.

Y are que Sant Domingo 's sacrifici fent raacles.

Aixís es com los hi agruheixen.

La Nilsson se casa ab lo conde de Casa Miranda, que ha arribat á conde, desde periodista qu' era, servint d' espia á n' en Cánovas.

De manera que 'l conde de Casa Miranda també es un cantant de primera.

Cantava tot lo que feyan los emigrats espanyols al extranger.

La Nilsson, al parar casa, tracta d' empaperar lo menjador ab tots los comptes de las fondas y restaurants que ha seguit durant sa llarga carrera artística; y 'l quarto de dormir ab fullas de música de las principals pessas que ha cantat.

Lo seu marit podria empaperar lo seu despaig ab los sueltos y requiebros que li han dirigit los periódichs durant sa llarga y aprofitada carrera.

Diu lo *Brusi* referintse á las obras de la Mercé: «Las obras de la cúpula adelantan encare que paulatinamente, per l' escassés de recursos ab que 's troba la comissió encarregada de reunirlos per la restauració del temple.»

Ja ho veuen, fins la Verge de la Mercé, sembla que 's ressent del ditxós *modus vivendi*.

Y aixó que 'ls fiels devots no tenen lo recurs d' enviar á buscar grossas de absolucions á Inglaterra.

Un esquellot dedicat als fumadors.

Los recomano 'ls puros arribats de las Canarias. Son carots, pero 's poden fumar, lo qual, donat lo tabaco que ara corra, ja es una gran cosa.

Decididament lo Papa condemna l' incineració dels cadáveres.

¡Y pensar que l' Inquisició cremava als homes de viu en viu!

Pero jo ja ho veig: alegan los enemichs de la incineració la gran dificultat en que 's trobarían los homes lo dia del Judici final per transformar en ossos y carn lo producto de tanta y tanta crema.

Verdaderament l' operació podria prolongarse, y molts devots, amants de la comoditat y del método, quan arribarían al cel ja trobarían l' escudella rescalfada.

Vaja, no dirán que Barcelona no progressa.

Alguns joves de punta tractan de fundar un centro taurómaco.

A lo menos si 's tancan las fábricas, que s' obrin nous elements de vida y de riquesa.

En aquest punt si que no haurém de teme la competencia dels extrangers.

Cosas estranyas:

En l' anunci de la funció á benefici de la primera actrís Sra. Cirera, s' hi llegia lo següent:

«El precioso *monólogo* de Ricardo Blasco, nominado *Agua vá*, desempeñado por la Sra. Cirera y el Sr. Valero.»

¿Qué 'ls sembla, un *monólech* desempenyat per dos personas?

¿No s' han fixat en aquests sombreros que ara portan alguns pollos? ¿S' han fixat ab la cinta tota plena de ferraduras? ¿Qué 'ls sembla?
A mí no m' ho preguntin. A mí se 'm figura que hi ha personas que portan al cap lo que haurían de portar als péus.

A Alejandro Dumas, 'ls seus enemichs y detractors l' atacavan ab verdader encono y sense darse punt de repós.

Un día 'l célebre escriptor va desarmarlos ab una frasse.

—¿Qué 'm convé? Que 's parli de mí. Donchs que vajin pegantme. Jo soch com un timbal: com més cops me donan, més soroll faig.

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO.

1. XARADA 1.ª—*To-ma-sa.*
2. Id. 2.ª—*Do-ro-te-a.*
3. SINONIMIA.—*Promés.*
4. CONVERSA.—*Cau.*
5. TRENCA-CLOSCAS.—*Vidal.—Jaume primer.—Princesa.*
6. LOGOGRIFO NUMÉRICH.—*Fusteria.*
7. TERS DE SÍLABAS.—*CAR ME TA
ME LI LLA
TA LLA DOR*
8. GEROGLÍFICH.—*De mil quin treu mil, queda per cero.*

XARADAS.

I.
Si la *Hu-dos-terça-quarta* es una noya com cal no deixan tampoch de ser'ho la *Quart-cinch* y la *Total*.
L' *Hu-dos-terça* es un xicot una mica tarambana que poseeix ja fá temps una *dos-cinch* á l' Habana.

NOY DE CAPRITXO,

II.
Aprofitant una estona en que un *tres* no 'm feya mal, tot menjant *quart-tres-segona* vaig combinar un *total*.

J. S. y P.

ANAGRAMA.

Al convit de ca 'n *Total* vam menjar *tot* fet al forn, després una *tot* de crema, bon ví y una *tot* de rom.

A. KIN-Fo.

ROMBO.

. . .
.
.
.
.
.
.
.
.
.
.
.

Primera ratlla vertical y horisontal: lletra.—Segona: part del home.—Tercera: nom de un general.—Quarta:

un peix.—Quinta: part del día.—Sexta: nom biblich.—Séptima: consonant.

UN ANTICH AFICIONAT.

TRENCA-CLOSCAS.

- D' hont ets noy?
- D' hont diria.
- De Martorell?*
- No senyor de un poble que 'l trobará combinant las lletres de la seva última pregunta.

NANO RENTO.

LOGOGRIFO NUMÉRICH.

- 1 2 3 4 5 6 7 8.—Nom d' home.
- 7 3 4 4 3 6 3.—Població de Catalunya.
- 4 8 6 1 7 3.—Nom de dona.
- 6 1 4 4 3.—Carrer de Barcelona.
- 4 5 7 3.—Nom de dona.
- 7 4 8.—Un fenómeno.
- 4 1.—Nota musical.
- 2.—Una lletra.

EGO SUM.

CONVERSA.

- Quan vols noy per venir á servir ab mí?
- Cent ralets al mes.
- Ets massa exigent.
- No ho crega: no ho soch com vosté 's pense tant.
- Are te 'n daré xeixanta. ¿'T convé?
- Ah no: posiho al preu qu' hem dit entre tots dos.

MANUEL GUASCH.

GEROGLÍFICH.

UN DE LA VALL D' ARÁN.

SINGLOTS POÉTICHS, AB NINOTS

JOGUINA EN UN ACTE, EN VERS Y EN CATALÁ

ORIGINAL DE

D. SERAFÍ PITARRA

ILUSTRAT PER M. MOLINÉ

Forma un elegant quadern, ben imprés y val sols 2 rals. Se ven en totas las llibrerias, kioscos y corresponsals de LA CAMPANA y ESQUELLA DE LA TORRATXA.

BARCELONA:

Imp. de Lluís Tasso Serra, Arch del Teatro, 21 y 23.

TAUROMAQUIA FEMENINA.

Fins ara poch, las senyoras,
com á distracció habitual,
torejavan dintre casa
ab un toreig especial.

Avuy torejan de veras
toros formals y aixerits,
conquistant la mar d' aplausos,
sobre tot de certs marits.